

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2019.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2018 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2016 als over 2017 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2016 en/of over 2017 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2016 als over 2017 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2018-2019 en maatregelen uit eerdere jaren.

- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2019).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).
- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [zet hier de naam van uw gemeente] verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum:

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2016 en/of over 2017 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat opnieuw een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2018ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Omvang tekort

Op basis van de cijfers tot en met juli 2018 werd op basis van het nader voorlopig budget, rekening houdende met de verwachte debiteurenopbrengsten, uitgegaan van een tekort van € 910.967 voor het jaar 2018. Door de bekendmaking van het definitief budget is het verwachte tekort gedaald naar € 498.529. Meerjarig werd, op basis van het voorlopig budget BUIG 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2022 van ISD BOL, rekening gehouden met tekorten van € 1.272.103 voor 2019, € 955.798 voor 2020 en € 668.189 voor 2021. Afgezet tegen het definitief budget wordt voor de jaren 2019 tot en met 2021 rekening gehouden met tekorten van respectievelijk € 677.604, € 361.299 en € 73.690. Dit illustreert dat voorspellen van het tekort, voordat het definitief budget bekend is, weinig voorspellende waarde heeft.

Over de jaren 2016 en 2017 is respectievelijk sprake geweest van een tekort van € 1.080.490 en € 575.391

Wanneer is gesignaleerd dat er wederom sprake zou zijn van tekort

Dat er sprake zou van een meerjarig tekort, waarbij ook in 2018 nog sprake zou zijn van een tekort, is door ons college reeds bij de voorbereiding van de aanvraag vangnetregeling 2015 gesignaleerd. Bij de voorbereiding van de aanvraag 2016 bleek dat voor 2018 nog steeds sprake was van een tekort. De analyse die gemaakt is ter voorbereiding op de aanvraag 2017 bevestigde dit beeld. De door onze intergemeentelijke sociale dienst opgestelde begroting voor 2018, die in mei 2017 via het college aan de raad is aangeboden, liet zien dat voor 2018 rekening te houden was met een substantieel tekort. Bij de behandeling van de 1e rapportage 2018 van de sociale dienst in college en raad (juni 2018) is dit beeld bevestigd. Op al deze momenten is de raad meegenomen, zodat niet alleen het college maar ook de raad steeds op de hoogte was van de omvang van de te verwachten tekorten.

Analyse oorzaken tekort

In 2017 heeft bureau Berenschot een analyse uitgevoerd naar het verdeelmodel voor Landgraaf. Ook is hierbij gekeken wat we kunnen doen om dit tekort aan te pakken. Hierbij is geconstateerd dat het bijstandsvolume historisch hoog is maar ook dat dit volume in vergelijkbare gemeenten harder gegroeid is in de afgelopen jaren. De instroom is in verhouding met Nederland de afgelopen jaren relatief laag, waardoor ook de uitstroom laag is. Wel is sprake van een toename van de instroom en van de uitstroom. Er zijn geen aanwijsbare zaken die door de gemeente te beïnvloeden zijn naar voren gekomen die de oorzaak zijn van het tekort.

Alhoewel het verzoek is om de analyse te beperken tot die factoren die we als gemeente kunnen beïnvloeden wordt, mede gelet op het bovenstaande, hier ook stilgestaan bij factoren waar die invloed er niet is. Reden hiervoor is dat de gemeente Landgraaf er nog steeds van overtuigd is dat niet het gemeentelijk beleid en de uitvoering hiervan debet is aan het tekort maar dat de oorzaak ligt in het verdeelmodel zelf, ondanks de daarin doorgevoerde aanpassingen. Daarnaast zien we de omvang van het macrobudget zelf als een belangrijke oorzaak van het gemeentelijk tekort.

Schattingen

Een van de belangrijkste wijzigingen van het model vanaf 2017 ten opzicht van 2015 en 2016 is dat nu voor het schatten van het model gebruik gemaakt wordt van integrale data in plaats van enquête gegevens. Ook hier blijft sprake van een schatting op basis van het model, in het verleden is gebleken dat hoe meer gemeenten afwijken van het landelijk gemiddelde des te meer de uitkomsten van deze schattingen uit de pas lopen met de realiteit. Dat Landgraaf afwijkt van het landelijk gemiddelde en ook niet goed vergelijkbaar is met andere gemeenten is reeds in het kader van de toekenning van de Meerjarig aanvullende uitkering gebleken. Het lijkt er dus op dat dit ons ook bij dit model nog steeds parten speelt. Hiermee is een voor Landgraaf belangrijk punt dat in ons nadeel werkt nog steeds van toepassing. Dat dit ook voor 2018 voor Landgraaf "mank" loopt blijkt uit een analyse van de daling c.q. stijging van de bijstandsbudgetten 2018 t.o.v. 2017 van bureau Berenschot, waarbij Landgraaf op de 14^e plaats staat voor wat betreft de procentuele daling van dat deel van het budget dat verdeeld wordt op basis van het objectief model (-6,4%, hetgeen neerkomt op een bedrag van € 939.606)

Macrobudget

Uitgangspunt binnen de BUIG is dat het macrobudget toereikend is en dat daarmee voldaan is aan de verplichting van de rijksoverheid om een voor de uitvoering van een wet toereikend budget

beschikbaar te stellen. Vraag is of sprake is van een toereikend macrobudget. Volgens de Raad voor de Financiële verhoudingen (Advies verdeelmodel Inkomensdeel Participatiewet (Pw) 2018, Kenmerk 2017-0000304003) zijn er veel gemeenten met een tekort, waardoor er reden is om te twijfelen aan de toereikendheid van het macrobudget. Dit duidt er immers op dat een groot deel van de gemeenten er ondanks de prikkel niet in slaagt de kosten van de bijstand te beheersen.

Op basis van het overzicht van budgetten en lasten van gemeenten vanaf 2004, zoals dat door het ministerie zelf gepubliceerd is, kan geconcludeerd worden dat op macro-niveau in 2016 sprake is van een tekort van 327 miljoen. Voor 2015 ging het om een tekort van 105 miljoen. Door de Raad voor het Openbaar bestuur wordt gesproken over een tekort op het macrobudget van 270 miljoen voor zowel 2016 als 2017, waarbij over 2017 229 van de 305 gemeenten een dusdanig tekort hebben dat ze in aanmerking komen voor een vangnetuikering. Voor onze gemeente geldt dat we voor 2017 erin geslaagd zijn om het tekort dusdanig te beperken dat wij een dergelijk beroep niet hebben hoeven te doen. Dat we over 2018 nu wel weer een dusdanig tekort verwachten ligt aan het toegekende budget, dat substantieel gedaald is ten opzichte van 2017. Dat het macrobudget ontoereikend is wordt onderschreven door de Raad voor het Openbaar Bestuur. Niet voor niets pleit deze voor afkoop van de tekorten over 2016 en 2017.

MAU

De gemeente Landgraaf heeft over de jaren 2009 tot en met 2012 een toekenning voor de Meerjarige Aanvullende Uitkering (MAU) gehad. We zijn erin geslaagd om al over 2012 het tekort dusdanig terug te brengen dat de Mau-uitkering niet tot uitbetaling hoefde te komen. Vervolgens zijn we erin geslaagd om in de jaren 2013 en 2014 een positief resultaat te realiseren. Door de nieuwe verdeling wordt dit positieve resultaat vanaf 2015 omgezet in een tekort. Het blijft voor ons onbegrijpelijk dat een goed resultaat binnen het ene model niet tot vergelijkbare uitkomsten in het andere model leidt.

Geografische ligging

Grensregio's hebben een eigen werkgelegenheidsproblematiek: de buitenlandse arbeidsmarkt (voor laagopgeleiden) heeft te maken met blokkades (beheersing taal, geldigheid van diploma's) terwijl de omvang van de binnenlandse arbeidsmarkt beperkt is door de grensligging, Landgraafse inwoners hebben hierdoor minder kansen op het vinden van betaalde arbeid, met als gevolg een hoger beroep op de bijstandsuitkering. Dat het zijn van grensgemeente nadelige gevolgen heeft voor de uitkeringslasten is ook al onderkend in de Mau-procedure. Ook de bouwer van het model 2017 (SEO) geeft aan dat gemeenten met een kleine afstand tot de grens vaker (sterke) negatieve modelafwijkingen hebben. Tegelijkertijd geeft men ook aan dat het opnemen van deze factor in het model niet leidt tot een wijziging van de kans op bijstand voor een huishouden. Hoe het dan kan dat grensgemeenten, ondanks dat rekening wordt gehouden met het aantal beschikbare banen per hoofd van de beroepsbevolking gecorrigeerd voor grenspendel, last hebben van afwijkingen ten opzicht van het model wordt verder niet verklaard.

Huishoudenssamenstelling

Het model blijft uitgaan van een onderschatting van het aantal alleenstaanden in de bijstand. Het model gaat in 2018 uit van 153 minder alleenstaanden in de uitkering dan op basis van CBS gegevens het geval is. In het model 2017 bedroeg dit verschil 159. Ook als we rekening houden met personen die als gevolg van het hebben van inkomsten geen volledige uitkering hebben kan dat deze afwijking niet verklaren. Het model gaat, afgezet tegen de CBS gegevens, ook nog eens uit van een foutieve

realisatie ultimo 2016. De rekentool gaat voor onze gemeente uit van 555 alleenstaanden in de uitkering eind 2016, terwijl dit er volgens de CBS-gegevens 630 zijn. Dit is een afwijking van 75. Vraag is welke gevolgen deze afwijkingen hebben voor de berekening van de budgetten.

Alleenstaanden in uitkering, volgens CBS en rekentool verdeelmodel

model	2017	2018
Berekende volumes rekentool	481	477
Realisatie einde 2015/2016 volgens rekentool	545	555
Aantal volgens CBS	640	630
Vershil berekend volume en CBS	-159	-153
Vershil realisatie rekentool en CBS	-95	-75

Netto arbeidsparticipatie van vrouwen

De netto arbeidsparticipatie van vrouwen is van invloed op de bijstandsuitgaven. In het model wordt hier beperkt rekening mee gehouden. Zowel in 2015 als in 2016 is de netto arbeidsparticipatie in Landgraaf 5 procentpunt lager dan landelijk. In 2017 is het verschil gestegen naar 7 procentpunt. (2015: Landgraaf 55% , landelijk 60%. 2016: : Landgraaf 56% , landelijk 61%, 2017 Landgraaf 55%, landelijk 62%).

Gestandaardiseerde mortaliteit

Landgraaf kent een hoge mortaliteit. Door onderzoeksbureau Ape is in het kader van het door hun uitgevoerde onderzoek bij de MAU-procedure geconstateerd dat een hoge mortaliteit verschillen in de uitgaven voor bijstand kan verklaren. Een hoge mortaliteit wijst hierbij op hoge uitgaven in het kader van de bijstand. Het aantal sterfgevallen in Nederland over 2016 bedraagt 0,87% per 1000 inwoners. In Landgraaf gaat het om een percentage van 1,02 %. Hiermee ligt het percentage voor Landgraaf, net als in 2015 en 2014 hoger dan het landelijk gemiddelde. De verhouding is zelfs iets ongunstiger geworden. (2015: Nederland 0,87% per 1000 inwoners, Landgraaf 0,99% per 1000 inwoners, 2014: Nederland 0,83%, Landgraaf 0,91).

Omvang van bevolking uit andere West-Europese landen

Met ingang van 2017 wordt rekening gehouden met de omvang van de groep westerse allochtonen in de bevolking. Met name de kans op bijstand voor de groep overig westers wordt als gering ingeschat, waardoor het budget voor Landgraaf, met een hoog percentage westerse allochtonen (in 2017 19,2% t.ov. 9,9% landelijk en in 2016 19,4% t.o.v. 9,8% landelijk), op basis van deze maatstaf negatief wordt beïnvloed. Met verdringingseffecten op de arbeidsmarkt die als gevolg van de aanwezigheid van veel westerse allochtonen op de arbeidsmarkt zullen optreden wordt geen rekening gehouden. Dat dergelijke effecten optreden mag verondersteld worden omdat in verhouding tot het percentage in de bevolking maar weinig westerse allochtonen een beroep op een bijstandsuitkering doen. Overigens is er een sterke afwijking van het voorspeld aantal allochtonen van westerse afkomst met een uitkering ten opzichte van het werkelijk aantal huishoudens (voorspeld voor 2018 zijn 228 huishoudens in werkelijkheid gaat het in 2017 om 24). Hoe sprake kan zijn van een dergelijk grote afwijking is niet duidelijk. Dit versterkt de indruk dat de gegevens die gebruikt zijn niet kloppen.

Corporatiewoning

In het huidige model wordt alleen nog rekening gehouden met de omvang van het aantal woningen van een corporatie. In Landgraaf hebben we relatief veel goedkope woningen maar een laag aantal huurwoningen. Doordat het model alleen rekening houdt met de door de corporatie verhuurde woningen blijft buiten beeld dat we ook buiten deze woningen veel goedkope woningen hebben.

Buurteffecten

Het model 2018 houdt rekening met 2 factoren op buurniveau:

- Aandeel van de beroepsbevolking in een buurt waar werken niet de norm is op basis van 6-positie postcode-niveau
- Overlast en onveiligheid in de buurt

De eerste indicator kijkt naar het aandeel van de potentiële beroepsbevolking in de gemeente dat in een buurt woont met relatief veel niet-werkende werkzoekenden. Als dit aandeel in verhouding tot landelijke cijfers hoog is wordt aangenomen dat in deze buurt werken niet de norm is. Over het algemeen is in Landgraaf sprake van een spreiding van doelgroepen over de gemeente. Dit leidt ertoe dat er weinig tot geen buurten zullen zijn waar werken niet de norm is. Hierdoor heeft de manier waarop buurteffecten meegenomen worden in het model voor ons een negatief effect.

Overlast en onveiligheid is een gewogen samengestelde index die bestaat uit de overlast door drugsgebruik, overlast door dronken mensen, overlast van jongeren, overlast van omwonenden, vernielingen, bekladdingen, rommel op straat, inbraak in woningen auto-inbraak en fietsendiefstal in de buurt. Deze gegevens zijn afkomstig uit Atlas voor gemeente. Atlas voor gemeenten maakt gebruik van cijfers die zonder statistische bewerking niet goed bruikbaar zijn. Deze indicator gaat dus niet uit van "echte" gegevens maar van een statistische benadering van de werkelijkheid. Dat een dergelijke benadering voor Landgraaf niet werkt is al eerder komen vast te staan.

Heugderlicht

Crisisopvang Heugderlicht biedt kortdurende opvang voor mensen uit heel Parkstad. Ongeveer 80% van de bewoners van Heugderlicht heeft gedurende het verblijf in deze voorziening een bijstandsuitkering. De crisisopvang heeft 55 plekken. Daarnaast is ook sprake van moederopvang met een omvang van 12 plekken. Ongeveer 80% hiervan heeft een bijstandsuitkering. Indien alle plekken bezet zijn kost dit aan uitkering € 750.000,- per jaar.

Begin 2017 is een analyse gemaakt van de aannemelijke uitkeringslasten van mensen die na hun verblijf in Heugderlicht in Landgraaf blijven wonen, terwijl ze hier van tevoren niet woonachtig waren. Uitkomst van deze analyse is dat in 2015 en 2016 respectievelijk sprake is geweest van een extra kostenpost ter hoogte van € 790.000,- en € 960.000,-. Als de stijgende tendens van 2016 ten opzichte van 2015 doorgetrokken wordt naar 2017 en 2018 dan moeten we er rekening mee houden dat de kosten voor de uitkeringen van mensen die Heugderlicht verlaten neerkomen op ruim 1,2 miljoen. De mensen die in Heugderlicht verblijven staan ingeschreven in het GBA en tellen dus als inwoner mee voor het verdeelmodel. Echter, in verhouding zullen meer mensen die in de crisisopvang verblijven aanspraak moeten maken op een uitkering dan binnen de reguliere bevolking het geval is. Ook voor de mensen die daarna in Landgraaf blijven wonen mag, gelet op de korte duur van de opvang, aangenomen worden dat in verhouding meer mensen dan gebruikelijk aangewezen zijn op een uitkering. Hierdoor loopt de normale inschatting van "kans op bijstand" voor deze

doelgroep mank. De aanwezigheid van de regionale voorziening binnen onze gemeentegrenzen maakt dat het model voor ons dus niet goed werkt.

Omvang van huishoudens die onder de kostendelersnorm vallen

Bij de toepassing van de kostendelersnorm in 2015 is gebleken dat in Landgraaf sprake is van beduidend minder huishoudens waar sprake is van stapeling van uitkeringen waardoor de verwachte lastendaling door de invoering hiervan niet is opgetreden. In vergelijking met de andere twee gemeenten die deel uitmaken van ISD BOL is in Landgraaf sprake van minder kostendelers en is de gezinsgrootte van deze kostendelers kleiner. Op 31 december 2015 had Landgraaf 11,2% huishoudens waar sprake was kostendeling, in de gemeente Brunssum was dit 14.6% en in de gemeente Onderbanken 18,3%. Dit werkt uiteraard door naar 2016, 2017 en 2018.

Rekentool verdeelmodel

Uit de rekentool blijkt dat er vooral bij de alleenstaanden en de eenouderhuishoudens sprake is van een onderschatting door het model. Enerzijds ligt de oorzaak hiervan in de afwijking van de CBS-gegevens. Anderzijds is door de aanwezigheid van de crisisopvang en de moederopvang sprake van de aanwezigheid van meer personen die in deze categorie vallen dan gebruikelijk voor een gemeente als Landgraaf. Dit laatste wordt ook gestaafd door meer jongeren dan geschat in de uitkering, meer mensen in de leeftijdscategorieën vanaf 30 en meer sprake van medicijngebruik. Dit alles past immers bij het beeld van mensen die in crisisopvang verblijven maar ook in het beeld van mensen die daarna vervolghuisvesting in onze gemeente vinden. Dit verklaart tevens de hogere aantallen bij het onderdeel stapeling van problemen. Al met al zijn de verschillen tussen werkelijke aantallen en de geschatte aantallen voor het overgrote deel terug te voeren op de aanwezigheid van de crisisopvang.

Een ander punt dat opvalt is dat er meer mensen vanaf 50 jaar gebruik maken van de uitkering dan door het model wordt geschat. De afgelopen jaren is sprake geweest van een sterke stijging van het aantal mensen dat een beroep doet op de IOAW (zie onderstaande tabel)

	31 juli 2015	31 juli 2016	31-05-2017	31-05-2018
IOAW	38	51	60	58

De lasten in de BUIG verbonden aan deze doelgroep bedroegen in 2017 € 850.000. Voor 2018 wordt uitgegaan van een bedrag van € 840.000. Ook voor deze groep geldt dat alle inspanningen erop gericht zijn om mensen te laten uitstromen. De ervaring is echter dat de middelen die we hiervoor tot nu toe ingezet hebben tot onvoldoende resultaat leiden, ook omdat de arbeidsmarkt toch nog nauwelijks bereid is om ouderen vanuit de bijstandsuitkering op te nemen. Daarmee is ook de omvang van deze groep vanuit een individuele gemeente maar moeilijk te beïnvloeden.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.

- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2018-2019 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2016 en/of 2017 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2018 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15/08/2019).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Maatregelen vanuit ISD BOL, zoals opgenomen in het bedrijfsplan

1. Sluitende aanpak

Middels de sluitende aanpak worden cliënten geactiveerd om te participeren in de maatschappij: "iedereen kan iets en doet mee!" Alle cliënten doen het voor hun maximaal haalbare. Dit kan bestaan uit:

- uitstroom naar regulier werk;
- uitstroom middels constructie met uitzendbureau;
- uitstroom middels begeleiding door W/P-consulent;
- een werkervaringsplaats bij reguliere werkgever;
- werk bij het gemeentelijke werkbedrijf;
- een maatschappelijke baan;
- vrijwilligerswerk;
- mantelzorg;
- een tegenprestatie.

2. Vitaliteitstraject

Jaarlijks vinden er 3 vitaliteitstrajecten voor klanten van Landgraaf plaats. Het doel is door middel van sportactiviteiten letterlijk in beweging te komen en deel te nemen aan de samenleving. Het gaat veelal om klanten die al een hele periode niet of nauwelijks participeren.

Het traject bestaat uit zowel een intensief sportgedeelte (zwemmen, zaalsport, wandelen) als uit een theoretisch gedeelte (persoonlijk Plan van Aanpak met een daarbij behorend stappenplan, gericht op het leefgebied dat de meeste aandacht vraagt, budgetteren en verbeteren weerbaarheid). Resultaat van het sporttraject is onder andere dat klanten uitstromen naar werk, een opleiding gaan volgen of middels een werkervaringsplek aan de slag gaan. Ook zijn er klanten die naar aanleiding van het traject starten met hulpverlening.

3. verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt

ISD BOL realiseert voor cliënten een WBU-plek (werken met behoud van uitkering) of ontwikkeltraject zodat de afstand tot de arbeidsmarkt kleiner wordt. De plekken worden gerealiseerd binnen de eigen organisatie of bij de deelnemende gemeenten. Door inzet van deze plekken stromen cliënten sneller uit naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie).

5. Fraudebestrijding

Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten. Beoogd resultaat is dat 60% van de afgehandelde fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

6. Beperken instroom cliënten <27 jaar

Jongeren die zich melden voor een bijstandsuitkering worden tegengehouden aan de jongerenpoort.

7. Beperken instroom cliënten >26 jaar

Cliënten (vanaf 27 jaar) die zich melden voor een bijstandsuitkering worden tegengehouden aan de poort.

8. Terugdringen laaggeletterdheid: door het aanbieden van een taaltraject aan mensen waarbij op grond van de taalverkenner sprake is van laaggeletterdheid wordt de laaggeletterdheid teruggedrongen.

9. Bevorderen van de financiële kracht: door het aanbieden van een maatwerktraject voorkomen dat cliënten dermate problematische schulden krijgen dat schuldhulpverlening of bewindvoering aangevraagd moeten worden.

Aanvullende acties op het bedrijfsplan vanuit ISD BOL

Naast de gebruikelijke inspanningen om cliënten te begeleiden naar de arbeidsmarkt, heeft ISD BOL in de tweede helft van 2018 een extra impuls gegeven aan het terugdringen van de cliëntaantallen. Hiervoor zijn extra maatregelen/acties ingezet. Een aantal van deze acties zullen ook in 2019 nog worden uitgevoerd c.q. met ingang van 2019 worden gestart.

1. Werk is de beste inburgering

We treden elke nieuwe aanvrager voor een bijstandsuitkering op eenzelfde wijze tegemoet. Dit geldt ook voor de statushouders/inburgeraars. Een goede beheersing van de Nederlandse taal is niet absoluut noodzakelijk om aan de slag te gaan. Het beperkt beheersen van de Nederlandse, Engelse- of zelfs Duitse taal is vaker ook al genoeg. Ook voor deze klanten geldt dat deelname aan de samenleving, bij voorkeur in een vorm van betaald werk, voorop staat! Aan de poort gaan we dan ook de CompetenSYS-diagnose inzetten voor deze doelgroep. En blijkt uit de diagnose dat betaald werk het in te zetten instrument is wordt door inzet van de banenmakelaar actief gezocht naar een betaalde functie.

2. Ik kan werken

In de ideale situatie geeft de klant direct aan de poort aan dat hij kan werken. Wij geven de klant deze mogelijkheid, zodat de banenmakelaar van ISD BOL, nog voordat de uitkering is toegekend, een aantal vacatures ter beschikking kan stellen aan de klant waarop hij verplicht dient te solliciteren. Deze werkwijze is er op gericht om de klant vóór de toekenning van de bijstandsuitkering aan betaald werk te helpen.

3. Workshop sollicitatietraining

De werkconsulenten Team Werk (werkconsulenten ISD BOL) hebben workshops ontwikkeld voor Landgraafse cliënten, ter ondersteuning bij de bemiddeling richting arbeidsmarkt. Het is gebleken dat cliënten hierdoor makkelijker uitstromen naar werk. Daarbij is het een goede mogelijkheid om de cliënt te leren kennen, waardoor het inzetten van vervolgstappen effectiever werkt.

Tijdens deze wekelijkse workshops worden de sollicitatievaardigheden getraind, waarbij thema's als presentatie, elevatorpitch, CV, sollicitatiebrief, competenties, netwerken, vacatures en het oefenen van het sollicitatiegesprek aan bod komen. Cliënt verandert (indien nodig) van mindset en komt in beweging: van werkloze naar werkzoekende. Bij deze workshops sluit ook de banenmakelaar van ISD BOL aan als schakel tussen cliënt en werkgever.

Na het doorlopen van een workshop moet de cliënt wekelijks deelnemen aan de bijeenkomst met de banenmakelaar(s).

4. Dagelijks vacature-overleg

Om de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt te volgen hebben de banenmakelaars van ISD BOL en de consulenten die werkzaam zijn voor de doelgroep 80-100% werkfit, dagelijks overleg over de beschikbare vacatures.

5. Publiek-private samenwerking

ISD BOL neemt uitzendbureaus mee in haar marktwerking en zoekt bewust de samenwerking met deze branche. Fysieke aanwezigheid binnen de organisatie van een medewerker uit de uitzendbranche zorgt voor een optimale inzet en koppeling van alle uitstroombmogelijkheden, vacatures en netwerken van beide organisaties. De lijntjes zijn kort. Als meerdere kandidaten mogen worden voorgesteld op een vacature wordt actief gestuurd op kandidaten uit het doelgroepenregister.

6. Nazorg (=2019)

Het bestand van ISD BOL bestaat uit een grote groep kwetsbare klanten. Dat wil niet zeggen dat uitstroom naar werk niet mogelijk is. Ook voor deze klanten is het belangrijk dat zij duurzaam uitstromen. Inzet van nazorg is daarom bij deze groep van groot belang om een terugval in de uitkeringsafhankelijkheid te voorkomen. Nazorg heeft diverse vormen en wordt op maat toegesneden naar de persoon ingezet: een loonkostensubsidie (LKS), inzet van jobcoaching, regelmatig contact werkgever/werknemer, werkplekaanpassing. Deze instrumenten kunnen los maar ook in samenhang worden ingezet.

ISD BOL wil nader onderzoeken wanneer en hoe we de beschikbare instrumenten kunnen inzetten. In dit onderzoek zal eveneens worden meegenomen wie (ISD BOL, UWV) op welke momenten verantwoordelijk is om in actie te komen.

7. De sociaal rechercheur/fraude-preventiemedewerker kijkt mee (=2019)

De sociaal rechercheur gaat deel uit maken van het poortteam. De sociaal rechercheur kijkt met een andere blik naar zaken dan de inkomens- en werk/participatieconsulent. De fraude-alertheid is bij hen nu eenmaal hoger. Door op deze brede manier naar inkomende zaken te kijken gaat ISD BOL ervan uit dat daarmee de instroom wordt beperkt tot die personen die ook recht hebben op ondersteuning.

8. Servicebezoek

ISD BOL voert service-bezoeken uit. Er wordt door een fraude-preventiemedewerker samen met een poortmedewerker een bezoek 'achter de voordeur' gebracht bij een toekomstige klant. Enerzijds om de toekomstige klant uitgebreid te informeren over zijn/haar rechten en plichten, anderzijds om vast te kunnen stellen of de klant ook daadwerkelijk in de aangegeven samenlevingsvorm woont.

9. Vermogen in het buitenland (=2019)

Onderzoek naar vermogen in het buitenland vindt op dit moment signaal gestuurd plaats. ISD BOL wil dit meer analyse gestuurd aanpakken. Wij gaan ons daarbij baseren op de beschikbare data binnen ISD BOL. Zijn er aanknopingspunten/indicaties om tot gericht onderzoek over te gaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan uitgavenpatronen en vakantiemeldingen in combinatie met dubbele nationaliteiten.

10. Risicobranches

ISD BOL gaat klanten beoordelen die parttime werkzaamheden verrichten in risicobranches. Dit zijn branches waarbinnen de kans op foutieve opgave van het aantal gewerkte uren door de klant hoog is. De beoordeling is daarbij gericht op het voorkomen dat de klant onnodig in de problemen komt en uiteraard op begeleiding naar de uitkeringsonafhankelijkheid.

11. Instroomteam Handhaving

Binnen ISD BOL zijn verschillende functies betrokken bij de uitvoering van de Participatiewet:

De sociaal rechercheur richt zijn onderzoek op fraude;

De Werk/Participatie-consulent richt zijn onderzoek op werk of een participatieplaats;

De inkomensconsulent richt zijn onderzoek op het verstrekken van de (bijzondere) bijstand.

Vanuit verschillende invalshoeken wordt de klant benaderd en soms kan dit leiden tot frustratie van een van de onderzoeken. Met name bij de langdurige en arbeidsintensieve fraudeonderzoeken is dit een ongewenst effect.

In navolging van de uitstroomteams werk (samenwerking tussen ontwikkelcoaches van de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven, accountmanagers van het WSP Parkstad en banenmakelaars en consulenten van ISD BOL) gaat ISD BOL een uitstroomteam handhaving oprichten. In voorkomende gevallen nodigen wij hierbij ook de ontwikkelcoaches van de gemeentelijke mensontwikkelbedrijven uit.

12. Dedicated sociaal rechercheur (=2019)

Om een versnelling aan te brengen in de handhaving wil ISD BOL voor de gemeente Landgraaf een dedicated sociaal rechercheur aanstellen. Een sociaal rechercheur die zich uitsluitend richt op de klanten van één gemeente en nog geen bekendheid geniet binnen ons klantenbestand.

13. Voorliggende voorziening

In 2017 is ISD BOL gestart met het screenen van het zittend bestand op voorliggende voorzieningen. Deze screening heeft uiteindelijk geleid tot een besparing op de BUIG-lasten. Gezien het positief resultaat uit deze screening wil ISD BOL deze screening op mogelijke voorliggende voorzieningen periodiek gaan inzetten aan de poort.

Externe activiteiten

1. Parttime ondernemen

Parttime ondernemen is een succesvolle manier om mensen uit de bijstand te laten uitstromen. Dat blijkt uit het onderzoek dat Bob de Levita (RadarAdvies) heeft uitgevoerd bij zes koplopergemeenten. De belangrijkste succesfactor: begeleid mensen niet naar een baan, maar naar werk. Hij schat in dat parttime ondernemen aan 10 tot 20 procent van de bijstandsgerechtigden kansen biedt om uit de uitkering te komen. "Het is een laagdrempelige manier om aan werk te komen, want er zijn genoeg mensen met vaardigheden waarvoor ze geld kunnen vragen. Mensen zijn trots op hun bedrijf en dus trots op zichzelf. Dat werkt.

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: In het vierde kwartaal van 2018 vindt in samenwerking met de afdeling BBZ van de gemeente Maastricht een informatiebijeenkomst omtrent parttime ondernemen plaats. Nadere afstemming vindt plaats tussen de ketenpartners (ISD BOL, Mensontwikkelbedrijf en het WSP Parkstad).

2. Project werk als zorg

Voorbeeld Dordrecht waarbij in samenwerking tussen ggz-instelling en de sociale dienst mensen met zware psychische problematiek aan het werk geholpen worden. Om werk duurzaam te houden wordt voorzien in wekelijkse begeleiding zowel vanuit de sociale dienst als vanuit de GGZ. De begeleiding ondersteunt ook als er problemen zijn op het werk, met uitkeringen, schulden, sollicitaties (door SD) en onderhoudt contacten met behandelaars uit de GGZ (door ggz-instelling)

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: In het regionaal uitvoerdersoverleg heeft medio 2018 een presentatie plaats gevonden door de projectleider Samenwerking GGZ en Werk & Inkomen. Vanuit dit uitvoerdersoverleg is besloten zo snel mogelijk te starten met een proeftuin. ISD BOL volgt de ontwikkeling en zal waar mogelijk op dit project aansluiten.

3. Inzetten Peergroups

In Leeuwarden helpen bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt elkaar aan contacten en zelfvertrouwen. Door elkaar te bemoedigen vinden mensen onderaan de participatieladder de eerste stap naar boven. Dat blijkt uit het onderzoek naar de werkzame bestanddelen van peergroups in deze stad.

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: De wijkconsulenten ISD BOL zullen dit idee vanaf september 2018 bespreekbaar maken met de wijkteams binnen de gemeenten.

4. Aanpak van werkloosheid 50+ (=2019)

De Amsterdamse aanpak van werkloosheid onder ouderen werpt vruchten af. In de periode januari tot september 2017 zijn er 702 oudere werkzoekenden naar werk begeleid. In dezelfde periode vorig jaar waren dat er nog 555. De gemeente Amsterdam begon eerder met een speciale aanpak om werkloosheid onder 50-plussers tegen te gaan. Deze speciale aanpak heet Team 50+ en bestaat uit ambtenaren met verschillende professionele achtergronden die Amsterdamse 50-plussers die in de bijstand raken naar een betaalde baan begeleiden.

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: Het re-integreren van de oudere klant naar betaald werk blijkt in de praktijk een lastige opgave. ISD BOL wil onderzoeken welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet om bij deze doelgroep resultaten met betrekking tot uitstroom te kunnen boeken.

5. Werkwijze Rotterdam

Rotterdam heeft de afgelopen vier jaar ruim 15.000 mensen vanuit de bijstand aan een baan geholpen. Dat is meer dan de 12.000 die het stadsbestuur als doelstelling had. Rotterdam probeert

de instroom naar de bijstand te beperken door onder andere mensen aan het einde van hun ww-uitkering nog eens extra te begeleiden bij het zoeken naar werk.

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: naar het voorbeeld van de gemeente Rotterdam worden burgers aan het einde van hun WW-uitkering nog eens extra begeleid bij het zoeken naar werk. Bij ISD BOL vindt dit plaats onder de noemer 'doorvallers WW'. Twee maanden voordat de WW-uitkering eindigt worden burgers uitgenodigd voor een bijeenkomst, waar informatie verstrekt wordt over de rechten en plichten verbonden aan een uitkering Participatiewet en loaw. Door de banenmakelaar van ISD BOL worden vacatures verstrekt aan de aanwezige burgers.

6. Pilot versterken samenwerking participatie en informele zorg

Vanuit de GGZ is aangedragen dat daar een aanpak ontwikkeld is, waarbij cliënten ingezet worden als maatje voor elkaar. De aanpak die hiervoor ontwikkeld is kan volgens de GGZ-instelling omgezet worden in een aanpak voor de kandidaten vanuit de participatiewet, waardoor mensen die nu nog niet goed inzetbaar zijn binnen vrijwilligerswerk hiervoor toegerust worden.

Hoe wordt dit voor Landgraaf opgepakt: gestart is met een pilot waarbij vanuit de GGZ intensieve begeleiding geboden wordt aan kandidaten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, om ze hierdoor in eerste instantie toe te rusten voor vrijwilligerswerk binnen de informele zorg om van daaruit eventuele mogelijkheden naar werk te verzilveren.

7. Divosa Benchmark Werk & Inkomen

Dit is het instrument waarmee gemeenten hun prestaties op gebied van Werk & Inkomen kunnen meten en vergelijken. Met de Divosa Benchmark Werk & Inkomen wordt op het gebied van in- en uitstroom, re-integratie, participatie, handhaving en financiën een vergelijk gemaakt met 220 andere gemeenten. Hoe presteert je gemeente op gebied van werk en inkomen? Hoe kan het beter? En hoe doen andere gemeenten het? De Divosa Benchmark geeft actuele cijfers van de uitvoering én helpt die te duiden. De Divosa Benchmark Werk & Inkomen biedt actuele en diepgaande gegevens op gebied van bijstand, re-integratie en handhaving en inzicht in het eigen beleid en de vergelijking met meer dan 220 andere gemeenten (84% dekking bijstandsvolume).

Maatregelen vanuit Mensonwikkelfbedrijf

We zijn in september 2012 gestart met de realisatie van een gemeentelijk werkbedrijf. Begin 2016 is het werkbedrijf geïncorporeerd in de gemeentelijke organisatie. In het kader van de invoering van de Participatiewet heeft doorontwikkeling van dit werkbedrijf plaatsgevonden. Doel was en is een nieuwe, krachtige en ondernemende uitvoeringsorganisatie realiseren die verantwoordelijk is voor toeleiden van kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een voor deze kandidaat hoogst haalbare vorm van participatie. Bij voorkeur een vorm van betaald werk, maar als dat niet mogelijk is, een andere vorm van maatschappelijke participatie. Het proces van het ontwikkelen van kandidaten, met het doel de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen, is de kerntaak van deze uitvoeringsorganisatie. Ambitie: in de komende 4 jaar tenminste 200 kandidaten die nu als moeilijk bemiddelbaar te boek staan aan werk helpen, nieuwe instroom uiteindelijk 25% duurzame plaatsingen. De werkwijze van het Mensonwikkelfbedrijf wordt gekenmerkt door nauwe samenwerking met vooral het lokale bedrijfsleven, waaronder ook begrepen de non-profitorganisaties. Hier worden ontwikkelplekken en waar mogelijk ook betaalde banen ingevuld.

Regionale maatregelen

1. Regionaal arbeidsmarktbeleid

Voor de jaren 2016-2020 is een meerjarig beleidskader vastgesteld met als doel de realisatie van een optimaal functionerende gewestelijke arbeidsmarkt. Hieronder valt een hoge participatiegraad, het minimaliseren van het dreigende tekort aan arbeidspotentieel, het minimaliseren van de werkloosheid (met name onder langdurig werklozen) en het voorkomen van een kwalitatieve en kwantitatieve mismatch tussen de vraag naar en aanbod van arbeid. Om dit doel te realiseren zijn er binnen het arbeidsmarktbeleid Parkstad een aantal thema's uitgewerkt waar de Parkstadgemeenten de komende periode -verder- actief mee aan de slag gaan. Deze thema's zijn onder andere leren&werken, participatie en reïntegratie, werkgeversdienstverlening, aanpak scholings- en arbeidsmarktperspectief voor jongeren en grensoverschrijdende samenwerking.

2. WSP

In 2017 is de gezamenlijke aanpak rondom werkgeversdienstverlening vormgegeven door de oprichting van het Werkgeversservicepunt WSP Parkstad BV (WSP). Om de aanpak verder te structureren is de BV per 1 januari 2018 omgevormd tot een Gemeenschappelijke Regeling van de acht gemeenten in Parkstad. Tegelijkertijd is de detacheringstak van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap oostelijk Zuid-Limburg (verantwoordelijk voor de begeleiding van Wsw-geïndiceerden) geïntegreerd in het WSP en is ook de samenwerking met het UWV nu structureel vormgegeven.

Het WSP is dan ook HET loket voor werkgevers in Parkstad waarbij ook lokale aanpakken (w.o. in Landgraaf) werken vanuit het WSP. Zo ontstaat er 1 gezicht naar de markt. Het WSP is het expertisecentrum voor de arbeidsbemiddeling van de doelgroep (30-80% loonwaarde) en onderkant arbeidsmarkt (Wsw-medewerkers, gemeentelijke doelgroep Participatiewet, doelgroepen UWV). Doelstelling is om in 2018 in totaal te komen tot 1.676 nieuwe plaatsingen (op Parkstadniveau). Tav. De doelgroep Participatiewet bedraagt dit aantal 1.426. (plaatsingen naar betaald werk). Voor Landgraaf is het doel te komen tot 150 plaatsingen naar werk.

Het project Nedcar is vanaf 2018 ingebed in de reguliere aanpak van het WSP. In samenwerking met de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg is de ontwikkelde aanpak uitgerold over een aantal sectoren. Vanuit Parkstad betreft dit de Medische logistiek waarbij in samenwerking met enkele (grote) werkgevers op dit terrein afspraken zijn gemaakt over de realisatie van leerwerktrajecten en doorstroom naar betaald werk.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het verder reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

De maatregelen zijn erop gericht om te voorkomen dat mensen in de uitkering instromen en, als dat toch het geval is, de periode dat iemand een beroep moet doen op de uitkering zo kort als mogelijk te houden door mensen beter toe te rusten. Het gaat hier om maatregelen die voor een deel al meerdere jaren ingezet worden en waarvan de beoogde resultaten steeds verwerkt zijn in de begroting.

In de concept-begroting 2018 van ISD BOL werd rekening gehouden met een tekort op de BUIG van ongeveer 1,2 miljoen. In de vastgestelde begroting voor 2018 is dit tekort teruggebracht tot € 550.000, omdat hier onder andere rekening gehouden is met de uitstroom te realiseren door het WSP, met als gevolg een afname van het aantal mensen dat naar verwachting een beroep doet op de uitkering. Hiermee is met de opbrengst van deze maatregelen reeds rekening gehouden bij de berekening van het tekort.

De opbrengst van de extra maatregelen wordt feitelijk tenietgedaan doordat de BUIG in 2018 wederom gedaald is, waardoor het tekort ondanks de extra maatregelen nog steeds ruim 1,1 miljoen is. Zonder de extra maatregelen zou het tekort substantieel hoger uitkomen. De uitgaven op basis van de voorlopige begroting en de vastgestelde begroting 2018 dalen met ongeveer € 680.000. Dit is tevens het extra tekort dat er zou zijn zonder extra maatregelen. Hiermee zou het totale tekort (uitgaande van het nader voorlopig budget) ruim 1.8 miljoen bedragen als we geen rekening houden met debiteurenopbrengsten en bijna 1.6 miljoen als we wel rekening houden met deze opbrengsten.

Financien op basis van	voorlopige begroting 2018 ISD BOL	vastgestelde begroting 2018 ISD BOL	1e berap 2018 ISD BOL	1e berap in relatie tot nader voorlopig budget	2e berap in relatie tot nader voorlopig budget
Uitgaven BUIG	15.618.814	14.933.561	14.901.447	14.901.447	14.949.447
buig	14.381.531	14.381.531	13.504.839	13.788.480	13.788.480
tekort zonder debiteuren	1.237.283	552.030	1.396.608	1.112.967	1.160.967
debiteurenopbrengsten	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
tekort met debiteurenopbrengsten	987.283	302.030	1.146.608	862.967	910.967

Door de verhoging van het budget bij de definitieve vaststelling is sprake van een gunstiger financieel beeld (zie onderstaande tabel). Het tekort na de genomen maatregelen zou dan nog € 498.529 bedragen.

Financien op basis van	voorlopige begroting 2018 ISD BOL	vastgestelde begroting 2018 ISD BOL	1e berap 2018 ISD BOL	1e berap in relatie tot definitief budget	2e berap in relatie tot definitief budget
Uitgaven BUIG	15.618.814	14.933.561	14.901.447	14.901.447	14.949.447
buig	14.381.531	14.381.531	13.504.839	14.200.918	14.200.918
tekort zonder debiteuren	1.237.283	552.030	1.396.608	700.529	748.529
debiteurenopbrengsten	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
tekort met debiteurenopbrengsten	987.283	302.030	1.146.608	450.529	498.529

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Landgraaf verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 23-10-2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: ir. J.M.C. Rijvers

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: mr. R.J.H. Vlecken

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

De gemeenteraad van de gemeente Landgraaf stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 29-11-2018

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2018 dient uiterlijk op 15 augustus 2019 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2019 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2018 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.

ⁱ<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/12/rekentool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2018>

ⁱⁱwww.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark